Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2021-00209

RO Fallenius Sanna-Helena(MMM), Hörman Ari(UM), Kytölä Tapio(UM), Rönty Osmo(UM), Uusitalo Laura(MMM), Vilhunen Jarmo(UM) 25.03.2021

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 22.-23.3.2021

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 22.03.2021 - 23.03.2021

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Brysselissä 22.-23. maaliskuuta 2021. Kokouksen pääaihe oli yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistus. Lisäksi agendalla oli keskustelut mm. metsästrategiasta, kasvinterveydestä ja kalastusasioista.

Ministereiden keskustelu pohjusti YMP-uudistuksen loppuvaiheen neuvotteluita. Puheenjohtajavaltiolla on tavoitteena saavuttaa poliittinen sopu Euroopan parlamentin ja komission kanssa vielä kaudellaan. Ministerit tukivat tätä puheenjohtajan tavoitetta. Keskustelu keskittyi uuteen toimeenpanomalliin ja tukien kohdentamiseen sekä horisontaaliasetukseen ja markkinajärjestelyasetukseen. Suurin osa ministereistä korosti kokouksessa, että YMP-uudistusta tulee käsitellä kokonaisuutena. Keskustelussa nousi esiin, että lopullinen päätös riippuu erityisesti vihreän arkkitehtuurin muotoiluista. Moni ministeri korosti, että uudistuksen keskeisen idean eli uuden toimeenpanomallin pitää toteutua aidosti eikä sitä voida sekoittaa voimassa olevan järjestelmän kanssa. Ministereiden lounaalla keskusteltiin YMP:n sosiaalisesta ehdollisuudesta. Lounaskeskustelussa sivuttiin myös muita yhteisen maatalouspolitiikan aiheita.

Ministerit keskustelivat myös valmisteilla olevasta EU:n uudesta metsästrategiasta. Kaikissa puheenvuoroissa korostuivat kestävän kehityksen taloudellisten, ympäristöllisten ja sosiaalisten näkökulmien tasapaino ja kokonaisvaltainen tarkastelu. Ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden ohella biotalous on otettava huomioon.

Neuvoston aiheena olivat myös varautuminen maataloutta uhkaavien kasvintuhoojien vastaisiin suojatoimenpiteisiin sekä periaatekeskustelu eliöperäisten torjunta-aineiden (makro-organismien) käytöstä kasvintuhoojien torjumiseksi. Jäsenvaltiot tukivat puheenjohtajavaltio Portugalin aloitetta nostaa kasvinterveyden merkitystä esille ja työtä kasvinterveystietoisuuden kasvattamiseksi on tärkeää jatkaa edelleen. Jäsenvaltiot olivat yksimielisiä siitä, että biologisten torjuntaeliöiden käyttöä tulee edistää. Jäsenvaltiot kannattivat eliöperäisten torjunta-aineiden

lainsäädännön harmonisoinnin selvittämistä EU-tasolla, mutta harmonisoinnin tarkemmasta tasosta ja keinoista on vielä tässä vaiheessa erilaisia näkemyksiä.

Kalatalousasioissa neuvosto pääsi poliittiseen yhteisymmärrykseen puheenjohtajan välitysehdotuksesta, jolla muutetaan eräiden kalakantojen kalastusmahdollisuuksia (TAC:t ja kiintiöt) ja syvänmeren kalakantoja koskevia asetuksia vuodelle 2021 ja 2022. Asetuksen soveltamisalueena on laajasti Itäinen Atlantin kalakannat. Asetusmuutoksella määritetään jäsenvaltioille väliaikaiset kalastuskiintiöt tämän vuoden heinäkuun loppuun saakka. Pysyvät TAC:t ja kiintiöt voidaan asettaa vasta kun UK:n ja Euroopan Unionin kalastusneuvottelut yhteisesti hoidettujen kalakantojen TAC:ista ja kiintiöistä on saatu päätökseen.

Seuraava neuvoston kokous on huhtikuussa Luxemburgissa.

1. **Asialistan hyväksyminen**

Asialista hyväksyttiin asiakirjan 6866/21 mukaisesti

2. **A-kohtien hyväksyminen**

a) Ei-lainsäädäntöasioiden lista (6973/21)
b) Lainsäädäntöasioiden lista (7101/21)

A-kohdat hyväksyttiin.

3. **Eräiden kalakantojen kalastusmahdollisuudet 2021 ja syvänmeren kalalajien kalastusmahdollisuudet 2021 ja 2022 neuvoston asetusten 2021/21 ja 2021/22 muuttamiseksi (Komission ehdotus 6765/21 + ADD 1 ja komission non-dokumentit 7024/21 + ADD 1, 7083/21 ja 7179/2021 + ADD ST6847/21 sekä ST 6765/21) (Vilhunen)**
   poliittinen yhteisymmärrys

Puheenjohtaja toivotti uusien ministerien Viron Tõnis Mõlderin ja Italian Stefano Patuanellin tervetulleeksi kokoukseen. Puheenjohtaja kertoi, että EU-UK –kalastusneuvottelujen jatkuvat, joten tarvitaan varautumissuunnitelman mukainen muutos väliaikaisiin kiintiöihin ja neuvoston asetukseen vuoden 2021 kalastusmahdollisuuksista (TAC:t, Total Allowable Catch ja kiintiöt). Komission ehdotus sisältää myös ICCAT:n tonnikalan UK:n jako-osuuden. Komission ehdotusten osalta käydään vielä jatkokeskusteluja kolmikantaisesti iltapäivällä ja illalla. Puheenjohtaja totesi, että se tuo lopullisen välitysehdotuksensa ministereille huomisaamuksi poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi.

Komissaari Sinkevičius kertoi hyvinä uutisina EU-Norja ja EU-Norja-UK välisten kalastuskonsultaatioiden päättymisestä sopimusten allekirjoituksiin viime viikolla. Vaikka EU-UK -kalastusneuvottelujen osalta onkin viime viikolla edistytty, niin tarvitaan kuitenkin varautumissuunnitelman mukainen TAC- ja kiintiöasetuksen muutos 31.3.2021 mennessä. Hankalia neuvotteluja on käyty erityisesti Kelttienmeren lajien sekakalastuksen ja Pohjanmeren kalakantojen osalta. EU:n tavoitteena on saada sopimus aikaan mahdollisimman pian UK:n kanssa, mutta ei mihin hintaan tahansa. Kun se on saatu, tarvitaan vielä neuvostolta ja ministereiltä vihreätä valoa, jotta lopulliset TAC:t voidaan asettaa tälle vuodelle. Komission ehdotus TAC –asetuksen muuttamisesta ja väliaikaisten kiintiöiden asettamiseksi noudattaa mahdollisimman hyvin tieteellistä neuvoa ja MSY (Maximum Sustainable Yield) -arvoja. Joidenkin kalakantojen ehdotettujen TAC:ien osalta on poikkeuksia. Esimerkiksi tiettyjen lajien kausiluonteinen kalastus on otettu mahdollisimman hyvin

huomioon. Ehdotetut TAC- ja kiintiötasot eivät voi olla valtuuskunnille mikään yllätys, kun periaatteet niiden asettamiseksi ovat samat kuin joulukuun neuvostossa asetettaessa väliaikaisia TAC:ja ja kiintiöitä 31.3.2021 saakka. Komission mukaan neuvottelut UK:n kanssa ja sopimus on kuitenkin tämän viikon ja lähiviikkojen prioriteetti. Ehdotus väliaikaisista TAC:sta ja kiintiöistä on tasapainoinen ja pragmaattinen ja toivottavasti se on myös jäsenvaltioiden hyväksyttävissä. Komissio on kuitenkin valmis neuvotteluihin kolmikantaisesti iltapäivällä ja illalla.

Useat puheenvuoroja käyttäneet jäsenvaltioiden ministerit kiittivät komissiota ja puheenjohtajaa neuvotteluratkaisuista viime viikkoon jatkuneissa EU-Norja ja EU-Norja-UK – kalastuskonsultaatioissa. Kaksi jäsenvaltiota totesi kuitenkin, että arktisen turskan osuus EU-Norja sopimuksessa ei saa muodostaa ennakkotapausta ja tämän vuoden EU-osuus ei saa toistua tulevina vuosina. Yhdellä jäsenvaltiolla oli varauma Huippuvuorten vesien turskan osalta. Komission ehdotus kiintiöiden jakokriteeriksi jäsenvaltioiden välillä ei ole hyväksyttävissä ja kiintiöosuus ei vastaa kyseisen jäsenvaltion historiallista osuutta. Tämän jäsenvaltion mukaan arktisen turskan osuus tulisi toistaiseksi jättää pois varautumissuunnitelmasta ja TAC -muutosehdotuksesta.

Jäsenvaltiot, joita asia erityisesti koskee, toivat esille omia tavoitteitaan TAC -muutosehdotuksen suhteen. Usea jäsenvaltio pyysi eräiden kalakantojen osalta kiintiöille samaa tasoa (roll-over), kuin viime vuonna. Moni jäsenvaltio kiinnitti huomiota mustakitaturskan ja eräiden pelagisten lajien osalta kausiluonteisen kalastuksen ongelmiin ICES alueilla VI, VII ja VIII. Huomioita tehtiin myös Kelttienmeren lajien sekakalastuksen ja Pohjanmeren kalakantojen osalta. Erityisesti turskan pieni TAC ja pienet jäsenvaltiokohtaiset kiintiöt joidenkin lajien (merikrotti, seiti, valkoturska, punakampela, piikkikampela, meriantura, keisarihummeri, rauskulajit) osalta aiheuttavat pullokaulalajitilanteita, kun normaaleja kiintiöiden vaihtoja ei ole voinut tehdä. Moni näistä jäsenvaltioista toivoi lajien, alueiden ja vuosien välistä joustoa sekä pikaista kiintiöidenvaihtomekanismin luomista UK:n kanssa. Eräs jäsenvaltio toi esille lyyraturskan, ’pollack’, jo tapahtuneen ylikalastuksen, jos komission ehdotus hyväksytään. Yksi jäsenvaltio kiinnitti huomiota siihen, että meribassin ’sea bass’ kalastuskieltoajankohtaa tulee tarkistaa.

Useat Välimeren jäsenvaltiot nostivat esille komission ehdotuksen Itäisen Atlantin ja Välimeren tonnikalajärjestön (ICCAT) puitteissa sovitun tonnikalan jakokriteerin ja UK:lle jaettavan osuuden sekä suhteellisen vakauden periaatteen. Nämä jäsenvaltiot eivät sallisi komission ehdottamaa osuutta UK:lle samalla kun se vähentäisi näiden maiden kiintiöosuutta. Perusteluna oli, että UK:lla ei ole aiemmin ollut omaa kiintiöosuutta, saati kohdistettua tonnikalan kalastusta. UK:n pyytämä tonnikalasaalis on ollut osa jäsenvaltioiden yhteisen sivusaaliskiintiön rajoissa. Toisaalta osa jäsenvaltioista tuki komission ehdottamaa tonnikalan jako-osuutta UK:lle.

Eräs jäsenvaltio mainitsi Korona -pandemian, millä on ollut sosiaalis-taloudellisia seurausvaikutuksia kalastusyrityksille ja ehdotuksessa tulisikin ottaa paremmin huomioon sosiaalis-taloudelliset tekijät.
Yksi jäsenvaltio edellytti sitä, että ns. Brexit -varannosta (BAR) tulisi päästä pikaiseen ratkaisuun kompensoimaan Brexit:istä aiheutuneita tulojen menetyksiä kalastajille ja kalastusyrityksille.

Usea jäsenvaltio toivotti komissiolle onnea EU-UK -jatkoneuvotteluille sellaisen tasapainoisen neuvotteluratkaisun löytämiseksi, mikä takaisi yhdenvertaiset toimintamahdollisuudet molemmille osapuolille. Kaksi jäsenvaltiota edellytti tuulenkalan ja harmaaturskan teollisuuskalastuksen osalta tieteellisen neuvon mukaista ratkaisua, ja ettei UK:n muihin ehdotuksiin tulisi tältä osin suostua. Osa jäsenvaltioista mainitsi ongelmalliseksi UK:n uusimmat ehdotukset merien suojelualueiden (mm. Dogger Bank) perustamiseksi ja laajojen uusien kalastuskieltoalueiden muodostamiseksi Pohjanmerellä.

Komissio vakuutti, että kausiluonteinen kalastus on usean lajin osalta jo otettu huomioon ehdotuksessa. Tämä tulee kuitenkin tehdä tieteellisen neuvon rajoissa. Neuvotteluja asiasta on käyty

jäsenvaltioiden kanssa ja myös UK:n kanssa. Komissio myönsi, että pienet 1-2 tonnin kiintiöt ovat hankalia, mutta jäsenvaltioilla on kuitenkin mahdollisuus tehdä kiintiövaihtoja. Väliaikaisten TAC:ien ja kiintiöiden asettamisessa tulee kuitenkin toimia tieteellisen asettamissa rajoissa ottaen huomioon UK:n kauppa- ja yhteistyösopimuksen (TCA) artiklat.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että se aikoo laatia välitysehdotuksen huomisaamuksi ja tavoitteena on saavuttaa neuvostossa poliittinen yhteisymmärrys TAC- ja kiintiöasetuksen muuttamisesta.

23.3.2021

Puheenjohtaja kertoi jakaneensa äskettäin välitysehdotuksen, mikä oli syntynyt eilisiltaisten ja öisten kolmikantaisia neuvottelujen tuloksena.

Komissio totesi välitysehdotuksesta, että kyseessä on tasapainoinen ratkaisu ja mahdollistaa kalastuksen sujuvan jatkumisen 31.3. jälkeen. Välitysehdotuksen yhteyteen komissio on antanut useita lausumia muun muassa kausiluonteisesta kalastuksesta. Jatkokeskusteluissa tarvitaan päivitys jäsenvaltioiden kiintiöiden hyödyntämisasteesta. Komissio uskoi UK-sopimuksen syntyvän lähipäivinä. Komission mukaan ICCAT:n ja tonnikalan ratkaisu ei muodosta ennakkotapausta.

Keskustelussa nousi, että tonnikalaa koskeva lausuma tärkeä. UK:lle jaettava kiintiöosuus ei saa muodostaa ennakkotapausta. Yksi jäsenvaltio äänesti tyhjää (pidättäytyi). Myös kaksi muuta jäsenvaltioita pidättäytyivät äänestyksessä samasta syystä.

Eräs jäsenvaltio totesi, että UK:lle tulisi antaa vain osuus sivusaaliskiintiöstä. Tämä jäsenvaltio antoi nyt väliaikaisen puoltoäänen välitysehdotukselle, jos tonnikalan kasvatukseen osalta saadaan hyvä ratkaisu.

Muut puhuneet jäsenvaltiot hyväksyivät puheenjohtajan välitysratkaisun.

Myös viisi muuta jäsenvaltiota totesivat, ettei tonnikalan osalta nyt tehty jakoratkaisu ei tulisi muodostaa ennakkotapausta.

Joukko jäsenvaltioita totesi, että nyt tehty ratkaisu on erityinen ja että kalastusteknisiä neuvotteluja tulee jatkaa (myös UK:n kanssa). Jäsenvaltiot pitivät välitysehdotuksen yhteydessä annettuja lausumia tärkeinä, jotta kausiluonteinen kalastus, pienet TAC:t sekä purkamisvelvoitteen soveltaminen otetaan riittävällä tavalla huomioon, kun myöhemmin asetetaan pysyvät TAC:t ja kiintiöt.

Komissio totesi kuunnelleensa tarkasti jäsenvaltioiden huolia. Pienten kiintiöiden osalta aiemmin luotu kiintiöpoolin käyttö voisi sujuvoittaa kiintiöiden vaihtoja.

Puheenjohtaja totesi, että määräenemmistö välitysehdotuksen poliittiselle hyväksymiselle on saavutettu.

4. **Varautuminen maataloutta uhkaavien kasvintuhoojien vastaisiin suojatoimenpiteisiin (6639/21) (Uusitalo, Hörman)**
   Keskustelu

Portugalin puheenjohtajuuskauden eräs tärkeä teema on kasvinterveys, kasvinterveystietoisuuden edistäminen ja erityisesti kasvintuhoojien torjuntaan varautuminen. EU:n kasvinterveysasetuksen (EU) N:o 2031/2016 tavoitteena on estää erityisesti haitallisempien kasvintuhoojien pääsy ja edelleen

leviäminen EU:n alueella. Vuonna 2020 vietettiin YK:n julistamaa kansainvälistä kasvinterveysvuotta, mutta kasvinterveyttä on pidettävä esillä jatkuvasti.

Puheenjohtaja muistutti kasvinterveyden maailmanlaajuisista riskeistä. Kaikkien täytyy myötävaikuttaa, jotta voimme suojella metsiämme ja maatalouttamme sekä luonnon monimuotoisuutta. Uusien tuhoojien pääsy Eurooppaan täytyy estää. Lisäksi pyritään vähentämään kemiallisia kasvinsuojeluaineita. On toimittava yhdessä ennakoivasti ja tämä edellyttää niin henkilöresursseja kuin myös varoja. Kansallisille viranomaisille täytyy antaa riittävästi keinoja soveltaa uusia sääntöjä. Tarkastuksia täytyy tehdä. Kasvinterveystietoa pitää lisätä. YK julisti vuoden 2020 kansainväliseksi kasvinterveysvuodeksi, jonka järjestämisessä Suomi oli aloitteellinen. Kyseessä oli hieno aloite, mutta COVID-19-pandemian vuoksi kaikkia suunniteltuja tapahtumia ei voitu täysimääräisesti pitämään. On vain yksi terveys; terveet kasvit ovat terveen planeetan ja terveiden ihmisten edellytys.

Puheenjohtajavaltio Portugali on esittänyt tausta-asiakirjassa 6639/21 keskustelun pohjaksi kolme kysymystä:

1) *Kuinka voidaan parantaa EU:n valmistautumista kasvintuhoojia vastaan ja luoda yhteisvaikutusta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Pellolta pöytään -strategian kanssa (mm. tarkkaavaisuutta tuontitarkastuksissa ja EU:n alueen valvonnoissa), että siten voidaan varhaisessa vaiheessa havaita ja hävittää karanteenituhoojat sekä vähentää kasvinsuojeluaineiden käyttöä?*

Jäsenvaltiot olivat yksimielisiä asiakohdan tärkeydestä. Globalisaatio ja ilmastonmuutos kasvattavat riskejä kasvinterveydelle.

Jäsenvaltiot painottivat mm. ennaltaehkäisyn, varhaisen toiminnan, valvonnan, rajavalvonnan, digitalisaation, innovatiivisten ratkaisujen, tiedotuksen ja koulutuksen roolia taistelussa kasvintuhoojia vastaan. On toimittava yhdessä, jotta saadaan tuloksia aikaan.

Muutama jäsenvaltio totesi, että jäsenvaltiot tarvitsevat riittävät henkilöresurssit, tekniset valmiudet sekä rahoituksen toimien tekemiseksi. Jäsenvaltiot painottivat myös kansalaisten ja viljelijöiden roolia. Muutama jäsenvaltio korosti myös kansainvälisten tahojen, kuten Kansainvälisen kasvinsuojelusopimuksen (IPPC) roolia.

Muutama jäsenvaltio totesi, että kasvinterveydestä huolehtimalla voidaan vähentää kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä, mikä edesauttaa myös Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Pellolta pöytään -strategian tavoitteita.

2) *Mitkä toimenpiteet on jo tehty EU:n laatimien prioriteettilistojen mukaisille tuhoojille tai tehdään, että voidaan paremmin taata valmistautuminen?*

Jäsenvaltiot pitivät pääosin nykyistä lainsäädäntöä hyvänä. Se täytyy vain panna täytäntöön tehokkaasti.

Jäsenvaltiot kertoivat kansallisista toimistaan EU:n prioriteettituhoojia vastaan. Monet jäsenvaltiot kertoivat aloittaneensa mm. valmiussuunnitelmien laadinnan sekä lisänneet tuonnin valvontaa, koulutusta ja tiedotusta.

3) *Kuinka maailmanlaajuista kasvinterveystietoisuuden lisäämistä voidaan jatkaa kansainvälisen kasvinterveysvuoden 2020 jälkeen ottaen huomioon Covid 19 -pandemia. Kuitenkin tietoisuuden lisäämistä tulisi jatkaa kansainvälisen huomion saamiseksi?*

Jäsenvaltiot pitivät kansainvälistä kasvinterveysvuotta erittäin tärkeänä aloitteena. Jäsenvaltiot olivat kuitenkin harmissaan COVID-19-pandemian aiheuttamista haasteista vuoden tapahtumille ja tiedotuskampanjoille. Osa suunnitelmista oli kuitenkin pystytty toteuttamaan ja etenkin virtuaalisesti.

Jäsenvaltiot pitivät tiedottamistoimia erittäin tärkeinä ja painottivat, että niitä tulee jatkaa myös kansainvälisen kasvinterveysvuoden jälkeen. Muutama jäsenvaltio ehdotti aloitetta kansainvälisestä kasvinterveyspäivästä.

Suomen puheenvuorossa esitettiin kiitokset puheenjohtajalle ja vahva tuki kasvinterveyden nostamisesta esille. Tietoisuutta kasvinterveydestä on pidettävä esillä ja kasvatettava Suomen aloitteesta järjestetyn kansainvälisen kasvinterveysvuoden jälkeenkin, esimerkiksi erilaisilla koulutusalustoilla ja sosiaalisessa mediassa. Varautuminen kasvinterveysuhkien torjuntaan on myös ruokaturvan edistämistä ja ympäristö- ja yhteiskuntahaittojen torjuntaa. Torjunta- ja valvontatoimien pitää olla riittävän tehokkaita ja oikea-aikaisia. Varautuminen ja valmius uhkien nopeaan torjuntaan vähentää myös kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja tukee siten vihreän kehityksen ohjelmaa ja pellolta pöytään strategiaa. Suomi on jo laatinut useille kasvintuhoojalle valmiussuunnitelman.

Komissaari Kyriakides puheenvuoroissaan totesi, että tämä keskustelu on hyvä paikka katsoa, kuinka paljon on saavutettu edistystä siitä, kun lainsäädäntö on tullut voimaan vuonna 2019. Ensinnäkin halutaan parantaa toimia estää tuhoojien pääsyä Eurooppaan ja sitten yksilöidä ja jäljittää tuholaisia. Samanaikaisesti virallinen valvonta on kiristynyt ja sitä on harmonisoitu. Prioriteettilista kasvintuhoojista on laadittu. On tehtävä yhteistyötä, jotta saamme aikaan valmiussuunnitelmat. Varhaisessa vaiheessa tehdyt toimet ovat erittäin tärkeitä. On koordinoitava toimia ja puhallettava yhteen hiileen, jotta voidaan pärjätä. Komissaari kertoi, että ennen vuoden loppua komissio aikoo raportoida neuvostolle ja parlamentille kasvien kasvipassijärjestelmästä ja kasvinterveyden edistämisestä.

5. Eliöperäisten torjunta-aineiden (makro-organismien) käyttö kasvintuhoojien torjumiseksi (6645/21) (Uusitalo, Hörman)
Periaatekeskustelu

Portugalin puheenjohtajuuskauden kasvinterveysalan erityisteema on biologisten torjuntakeinojen, makro-organismien, hyväksynnän ja käytön lainsäädäntötilanteen selvittäminen EU:ssa. Portugali valmistelee neuvoston päätöstä, jolla komissiota pyydetään selvittämään lainsäädäntötilanne ja tarvittaessa laatimaan ehdotus lainsäädännön harmonisoimiseksi. Neuvoston päätöstä on valmisteltu puheenjohtajan alkuvuodesta tekemän kyselyn pohjalta mm kasvinterveyspäälliköiden työryhmässä ja päätös on tarkoitus esittää hyväksyttäväksi kesäkuussa.

Biologinen torjunta nähdään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja Pellolta pöytään -strategiassa tärkeänä integroidun torjunnan osana, sillä sen avulla voidaan vähentää kemiallisten tuotteiden käyttöä. Mikrobiologisista kasvisuojeluaineista säädetään kasvinsuojeluaineasetuksessa (EY) N:o 1107/2009. Biologisessa torjunnassa käytettävien makroeliöiden sääntely on kansallista, jos sitä on. Makroeliöt saattavat vahingoittaa viljelykasveja tai ympäristöä tai luonnon monimuotoisuutta (mm. kasveja syövät torjuntaeliöt, leviäminen ympäristöön), minkä vuoksi jäsenvaltiot teettävät riskinarvioita ennen eliön hyväksymistä biologiseen torjuntaan. Lainsäädännön harmonisoinnin tarkoituksena on edistää biologisessa torjunnassa käytettävien makroeliötuotteiden saatavuutta ja samalla taata tuotteiden korkea turvallisuuden ja hygienian taso.

Puheenjohtajavaltio Portugali on esittänyt tausta-asiakirjassa 6645/21 periaatekeskustelun pohjaksi kaksi seuraavaa kysymystä:

1) *Oletteko samaa mieltä, että biologisten torjuntaeliöiden käyttöä tulee edistää, jotta voidaan vähentää kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä?*

Jäsenvaltiot olivat yksimielisiä siitä, että biologisten torjuntaeliöiden käyttöä tulee edistää. Jäsenvaltiot totesivat, että biologisten torjuntaeliöiden käyttö voi yhtenä keinona auttaa vähentämään kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Tämä edistäisi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Pellolta pöytään -strategian tavoitteiden saavuttamista.

Jäsenvaltiot kuitenkin painottivat, että biologisten torjuntaeliöiden käytössä tulee muistaa varovaisuus ja käytön on perustuttava riskinarviointeihin. Käytöstä ei saa aiheutua vahinkoa erityisesti luonnon monimuotoisuudelle, kansanterveydelle ja elintarvikkeiden laadulle.

Osa jäsenvaltioista kertoi biologisten torjuntaeliöiden käytön nykytilanteesta ja että torjuntaeliöitä käytetään erityisesti kasvihuoneviljelyssä ja puutarhatuotannossa valvotussa ympäristössä. Muutama jäsenvaltio totesi, että kemiallisia kasvinsuojeluaineita kuitenkin edelleen tarvitaan.

2) *Uskotteko, että harmonisointi EU-tasolla kannustaisi lisäämään turvallisten biologisessa torjunnassa käytettävien makroeliöiden saatavuutta vaihtoehtona kemiallisille kasvinsuojeluaineille?*

Jäsenvaltiot kannattivat harmonisointia EU-tasolla, mutta harmonisoinnin tasosta ja keinoista ei löytynyt yksimielisyyttä. Osa jäsenvaltioista kannatti yhteistä lainsäädäntöä, kun taas toiset näkivät, että muut keinot harmonisoinnin kasvattamiseksi, kuten yhteistyö ja tietojenvaihto olisi riittävää.

Jäsenvaltiot kuitenkin painottivat, että harmonisoinnissa on otettava huomioon jäsenvaltioiden erilaiset olosuhteet. Jotkin jäsenvaltiot ehdottivat esimerkiksi kansallisia poikkeuksia. On myös huomioitava, että liiallinen hallinnollinen taakka esim. rekisteröinneissä ei kannustaisi biologisten torjunta-aineiden käyttöön. Muutama jäsenvaltio totesi, että siirtymään tarvitaan rahallisia resursseja.

Osa jäsenvaltioista oli epäileväisiä, edistäisikö pelkkä harmonisointi biologisten torjuntaeliöiden saatavuutta ja käyttöä. Viljelijöille olisi tarjottava myös esimerkiksi koulutusta.

Jäsenvaltiot totesivat lisätiedon aiheesta olevan tarpeen ja kannattivat puheenjohtajan esittämää tutkimuksen pyyntöä komissiolta.

Suomen puheenvuorossa esitettiin tuki puheenjohtajan aloitteelle pyytää komissiota selvittämään biologisten torjuntakeinojen lainsäädäntötilanne ja tarvittaessa laatimaan ehdotus lainsäädännön harmonisoimiseksi. Biologisten torjuntaeliöiden käyttö vähentää kasvinsuojeluaineiden käyttöä tällä hetkellä erityisesti kasvihuoneviljelyssä ja osana integroitua torjuntaa. Suomessa on kansallista lainsäädäntöä ja niiden käyttöön kannustetaan kansallisessa toimintaohjelmassa ja käyttöön voidaan myös myöntää ympäristökorvauksia. Suomen käsityksen mukaan lainsäädännön harmonisoinnilla voitaisiin saada kustannushyötyä erityisesti riskinarvioinnissa ja siten edistää makroeliöiden saatavuutta koko EU:ssa.

Komissaari Kyriakides toisti Pellolta pöytään -strategian poliittisen tavoitteen kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämisestä. Biologiset torjuntaeliöt voivat toimia kestävämpänä vaihtoehtona. Komissaari totesi huomioineensa jäsenvaltioiden komissiolle esittämän pyynnön tutkimuksesta. Tutkimus on monisyinen ja sen laatimiseen tarvitaan vähintään puolitoista vuotta. Komissio punnitsee keskustelussa kuultuja vaihtoehtoja ja tekee ehdotuksen ottaen huomioon toissijaisuusperiaatteen. Komissio odottaa innolla jatkokeskusteluja.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen ja totesi, että puheenjohtajavaltio aikoo kesäkuussa tehdä ehdotuksen neuvoston päätökseksi, jossa pyydetään komissiolta tutkimus eliöperäisten aineiden käytöstä ja markkinoille saattamisesta, harmonisointia helpottavista toimista, näiden toimien seurauksista sekä arvio toimien vaikutuksesta biologisten eliöiden saatavuuden lisäämisessä. Lisäksi puheenjohtaja kertoi, että he järjestävät huhtikuussa videokonferenssin, jossa käsitellään biologisia torjuntaeliöitä.

6. **YMP:n strategiasuunnitelmien laadinta (6785/21) (Rönty)**
   Keskustelu

Puheenjohtaja totesi olevansa luottavainen, että YMP:n uudistus saadaan päätökseen ja jäsenmaiden strategiset suunnitelmat valmisteltua ajoissa. Komissio antoi YMP-ehdotustensa jälkeen tiedonannot vihreän kehityksen ohjelmasta ja Pellolta pöytään –strategiasta. Viime syksynä komissio antoi jäsenvaltiokohtaiset suositukset siitä, kuinka nämä kunnianhimoiset tavoitteet tulisi ottaa huomioon YMP:n strategisissa suunnitelmissa. Asiasta käydään ns. strukturoitua dialogia jäsenmaiden ja komission välillä. Kysymys on siitä, kuinka jäsenmaiden omat näkemykset ja komission tiedonantojen tavoitteet integroidaan yhteen EU-tasolla.

Komissaari Wojciechowski korosti, että jäsenmaiden on pantava strategiset suunnitelmat toimeen sellaisina kuin komissio on ne hyväksynyt. Tämä on Euroopan parlamentille tärkeä asia. Suunnitelmien on toteutettava vihreän kehityksen tavoitteita, vaikka strategiasuunnitelma-asetuksen mukaan laadinnassa toteutetaan subsidiariteettiperiaatetta ja joustavuutta. Komissio antoi kullekin jäsenvaltiolle rajoitetun määrän suosituksia niiden omista lähtökohdista.

Komissio arvioi strategiset suunnitelmat reilulla ja läpinäkyvällä tavalla, mutta se ei toimi asiassa pelkkänä välittäjänä, vaan edistää aktiivisesti kestävyyden lisäämistä yhteisessä maatalouspolitiikassa. Vihreän kehityksen ohjelmassa on kyse poliittisista tavoitteista. Kansalaiset odottavat, että ympäristö- ja ilmastoasiat otetaan vakavasti. Komissio ei anna jäsenmaille valmiita indikaattoreiden tavoitearvoja, vaan jäsenmaiden tulisi määritellä ne itse strategisissa suunnitelmissaan. Komissio arvioi jäsenmaiden kontribuutioiden perusteella, onko kunnianhimon taso riittävä EU-tasolla.

Keskustelussa **jäsenvaltiot** esittivät keskenään hyvin samansuuntaisia näkemyksiä. Jäsenmaiden erilaiset lähtökohdat ja -tasot on otettava huomioon esimerkiksi mikrobilääkkeiden, kasvinsuojeluaineiden ja lannoitteiden käytössä. Strategisten suunnitelmien on perustuttava jäsenmaiden SWOT- ja tarveanalyyseihin ja komission on niitä hyväksyessään otettava huomioon vain jäsenmaita oikeudellisesti sitova lainsäädäntö - tässä on noudatettava oikeusvaltioperiaatetta. Komission suositukset eivät ole oikeudellisesti sitovia. Komission analyysejä jäsenmaiden tilanteista pidettiin suhteellisen hyvinä ja strukturoitua dialogia hyödyllisenä.

Useat jäsenvaltiot moittivat sitä, ettei vihreän kehityksen ohjelmaan tai Pellolta pöytään –strategiaan liity komission vaikutusanalyysia – pari jäsenvaltiota huomautti, että tähän mennessä ainoa analyysi niiden vaikutuksista on saatu USA:n maataloushallinnolta.

Muutamat jäsenvaltiot korostivat sitä, että vihreän kehityksen ohjelma ulottuu sekä ajallisesti että sisällöltään laajemmalle kuin YMP, joten vain osa ohjelman tavoitteista voidaan saavuttaa YMP:n strategisten suunnitelmien kautta. YMP:n rahoituskaan ei riitä kaikkien tavoitteiden toteuttamiseen. Lisäksi jäsenvaltiot voivat toteuttaa ohjelman tavoitteita myös erillisillä kansallisilla toimenpiteillä YMP:n ulkopuolella. Jäsenmaiden on voitava itse valita joustavasti keinot vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Lisäksi pidettiin tärkeänä saada YMP-neuvottelut pian päätökseen, jotta strategisten suunnitelmien laadinnassa voidaan edetä. Sitä varten tarvitaan sekä perusasetukset että täytäntöönpano- ja delegoidut asetukset. Strategisten suunnitelmien laadinta on jäsenmaissa jo pitkällä. Uudet vaatimukset monimutkaistavat sitä.

Suomi kiitti komissiota rakentavasta otteesta ja avoimuudesta valmistelussa. Komissio on analyysissään tunnistanut maamme haastavat ilmasto- ja ympäristöolosuhteet sekä maatalouden heikon kannattavuuden. Pellolta pöytään –strategian tavoitteita on toteutettava YMP:n kautta kunkin jäsenvaltion olosuhteisiin sopivalla tavalla. Toimenpiteiden tulee perustua jäsenvaltioissa kansallisesti havaittuihin tarpeisiin ja jäsenvaltioiden erilaiset lähtötilanteet on otettava huomioon tavoitteiden asettamisessa. Suomi vastaa suosituksiin myös YMP:n ulkopuolella, edistämme esimerkiksi kestävää metsätaloutta kansallisilla toimilla emmekä sisällytä metsätoimia osaksi strategiasuunnitelmaamme.

Komissaari Wojciechowski korosti, ettei komissiota ja jäsenmaita pidä nähdä kilpailijoina tässä asiassa. Komissiolla on ajatuksia, ja kansalaiset haluavat enemmän luomutuotantoa ja eläinten hyvinvoinnin edistämistä sekä vähentää kemikaalien käyttöä maataloudessa. Ympäristöä ja ilmastoa on suojeltava. Teemme kaikki töitä yhteisten päämäärien eteen. YMP-lainsäädäntö saadaan pian sovittua, jolloin strategiasuunnitelmille on sitova oikeusperusta.

Komissio valmistelee laajaa vaikutusanalyysia, joka jaetaan valmistuttuaan jäsenmaille. Arviointi on vaikeaa, sillä vihreän kehityksen ohjelmalla ja Pellolta pöytään –strategialla on sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia. Esimerkiksi lannoituksen vähentäminen alentaa satoja, mikä puolestaan vähentää viljelijöiden tuloja. Toisaalta täsmäviljelyyn siirtyminen pienentää tuotantokustannuksia, kun lannoitteita käytetään tarkemmin. Nettovaikutusta on vaikea arvioida. Osa pienistä tiloista ei pysty kasvamaan ja pärjäämään massatuotannossa, mutta ne voivat selviytyä siirtymällä tuen avulla luomutuotantoon.

Komissio arvioi jäsenmaiden strategisia suunnitelmia läpinäkyvästi yksityiskohtaisilla ja reiluilla kriteereillä, jotka jaetaan jäsenmaille. Tavoitteiden asettamisesta tulee myös ohjeistusta. Hyvää tahtoa tarvitaan, jotta vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet voidaan saavuttaa yhdessä. Komissio ei pakota jäsenmaita, vaan toteuttaa vain kansalaisten tahtoa.

7. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus (6680/21, 6919/21, 6900/21) (Fallenius, Kytölä, Rönty)

Periaatekeskustelu

Neuvoston keskustelu yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta käytiin neljässä eri osassa, joita olivat 1) Keskustelu YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta, 2) Keskustelu uudesta toimeenpanomallista, 3) Keskustelu horisontaaliasetuksesta ja 4) Keskustelu yhteisestä markkinajärjestelyasetuksesta. Lisäksi ministerit keskustelivat sosiaalisesta ehdollisuudesta lounaalla. Lounaskeskustelussa sivuttiin myös muita yhteisen maatalouspolitiikan aiheita ja evästettiin puheenjohtajavaltiota kolmikantaneuvotteluihin.

Keskustelu YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta (Fallenius)

Neuvoston ensimmäinen keskustelu käytiin YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta. Puheenjohtaja alusti asiasta kertomalla kolmikantaneuvotteluiden tilanteesta. Puheenjohtaja totesi, että kaikki osapuolet haluavat saavuttaa sovun Portugalin kaudella. Uuden kauden viivästyminen tarkoittaisi epäonnistumista ja sillä olisi negatiivisia vaikutuksia viljelijöihin ja kansalaisiin. Puheenjohtaja viittasi neuvotteluiden keskeisimpiin osa-alueisiin, kuten vihreään arkkitehtuuriin ja neuvostokeskustelun

aiheeseen eli tukien parempaan kohdentamiseen. Puheenjohtaja ei avannut keskustelua vihreästä arkkitehtuurista sen tarkemmin. Sen sijaan puheenjohtaja alusti kattavasti tausta-asiakirjansa (6680/21) pohjalta **tukien kohdentamisesta.**

Puheenjohtajan mukaan tukien kohdentamiseen liittyy useita eri artikloita ja niitä on syytä tarkastella kokonaisuutena. Puheenjohtaja totesi, että **tukikaton ja degressiivisyyden** osalta neuvosto on sidottu Eurooppa-neuvoston päätelmiin ja ei voi tehdä niistä kompromissia. Puheenjohtaja totesi myös, että näkemykset eroavat myös **uudelleenjakotuen** pakollisuudesta. Neuvoston kannan mukaan uudelleenjakotuen tulee olla vapaaehtoinen. **Pienten tilojen tukijärjestelmä** tulee myös olla vapaaehtoinen. Sen sijaan **aktiiviviljelijän** määritelmässä olisi hyvä hakea joustoa. Puheenjohtajan mukaan olisi syytä harkita mahdollisuutta pakollisen määritelmän käyttöönotolle, kunhan määritelmä on tarpeeksi joustava. Puheenjohtaja ehdotti myös, että neuvosto voisi hyväksyä **uuden viljelijän vapaaehtoisen määritelmän** ja joustaa **sisäisen konvergenssin** osalta. Lisäksi kompromissin hengessä kasvatettaisiin **nuoren viljelijän tuen** vähimmäisrahoitusosuutta aina 3 %:iin, kunhan molemmat pilarit voidaan huomioida. Puheenjohtaja totesi myös lopuksi, että yleisnäkemystä ei voida pitää koskemattomana vaan joustavuutta on tärkeää löytää.

Maatalouskomissaari Janusz Wojciechowski totesi, että neuvotteluissa on edetty ja instituutioiden välinen sopu on mahdollinen vielä toukokuussa. Viivyttelemällä ei saavuteta mitään vaan neuvotteluiden on syytä edistyä nopeasti. Tukien kohdentaminen on komissiolle tärkeää, sillä se takaa suorien tukien tehokkaan jakamisen. Komissio on jo alkuperäisessä ehdotuksessaan kannattanut pakollista tukikattoa ja pakollista uudelleenjakotukea. Komissaari totesi, että tukikatosta on Eurooppa-neuvoston päätös vapaaehtoisuudesta, joten on entistä tärkeämpää keskittää tuet tosiasiallisille viljelijöille ja käyttää uudelleenjakotukea. Sisäisellä konvergenssilla eli tukien tasauksella jäsenmaiden sisällä on myös tärkeä rooli tuen jakamisessa tasapuolisemmin. Komissaari viittasi myös pienten tilojen tukijärjestelmään ja sanoi, että komission tavoitteena on ollut mahdollisimman yksinkertainen järjestelmä. Komissaari viittasi puheenvuoronsa lopussa myös tuotantoon sidottuun tukeen ja totesi sillä olevan tärkeä rooli tuotannon säilyttämisessä tietyillä sektoreilla ja alueilla. Komissaari ei tosin nähnyt tarpeelliseksi tukea tuotantoon sidotulla tuella nurmen ja valkuaiskasvin seoskasvustoja, sillä valkuaiskasvien tukemiseen on monta mahdollisuutta ja olisi syytä pitää tuki yksinkertaisena.

Suomi totesi puheenvuorossaan arvostavansa puheenjohtajan halua edetä neuvotteluissa. Suomi totesi myös, että on tärkeää käsitellä uudistusta kokonaisuutena ja viittasi yhteen uudistuksen merkittävimmistä kokonaisuuksista, vihreään arkkitehtuuriin. Lopullista päätöstä osittaiskompromissista ei voida tehdä tietämättä vihreän arkkitehtuurin artikloiden ja ehdollisuuden vaatimusten muotoiluja. Neuvoston yleisnäkemykseen sisältynyt joustavuus ekojärjestelmien rahoituksen ja II pilarin tukimuotojen laajan käytön välillä pitää säilyttää. Suomi totesi yhtyvänsä muilta osin puheenjohtajan kuvaukseen kolmikantaneuvotteluista, mutta vihreässä arkkitehtuurissa tarvitaan ekojärjestelmän lisäksi jatkokeskusteluja myös GAEC-vaatimuksista. Suomi myös kiitti Ranskaa sen neuvoston muihin asioihin nostamasta asiasta koskien yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamista. Suomen mukaan tukien kohdentamiseenkin liittyy kiinteästi koko uudistuksen kantava periaate uudesta toimeenpanomallista. Jäsenvaltion tulee voida määritellä omien tarpeidensa pohjalta sopivat toimenpiteet tukien kohdentamiseksi. Aktiiviviljelijän määritelmän tulee olla vapaaehtoinen, ettei toisteta nykyisen kauden alun ongelmia.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostui, että YMP-neuvotteluissa tulee edetä, mutta asetuksia tulee käsitellä yhtenä kokonaisuutena ja nojautua pitkälti neuvoston yleisnäkemykseen. Toisaalta jäsenvaltiot olivat valmiita kompromissiin tietyin osin neuvoston käsiteltävinä olevista aiheista. Merkittävä joukko maita korosti Suomen tapaan, että ilman vihreää arkkitehtuuria ei voi saavuttaa muista osioista lopullista sopua. Joukko jäsenmaita viittasi erityisesti Itävallan aloitteesta alun perin nousseeseen ja neuvoston yleisnäkemyksessä olevaan mahdollisuuteen huomioida II pilarin tukia

ekojärjestelmän rahoitusosuudessa. Politiikan yksinkertaistamista ja aitoa siirtymistä uuteen toimeenpanomalliin korostettiin useassa puheenvuorossa.

Muutama jäsenvaltio totesi, että eivät voi ymmärtää Euroopan parlamentin näkemystä, jonka mukaan politiikka olisi menettämässä yhteisen luonteensa. He muistuttivat, että olosuhteet vaihtelevat ja siksi toimeenpanon pitää olla joustava olosuhteiden mukaan, mutta politiikan sisältö on edelleen yhteistä.

Tukien kohdentamisen kokonaisuudesta jäsenvaltiot kommentoivat seuraavasti:

Tukikatto: suurin osa jäsenvaltioista viittasi puheenjohtajan tavoin Eurooppa-neuvoston päätelmiin ja totesi, että tukikaton tulee olla vapaaehtoinen. Tosin muutama maa totesi sinänsä kannattavansa tukikattoa ja tukien alentamista.

Uudelleenjakotuki: Enemmistö jäsenvaltioista kannatti uudelleenjakotuen vapaaehtoisuutta neuvoston yleisnäkemyksen mukaisesti. Muutama iso jäsenvaltio oli valmis hyväksymään pakollisen soveltamisen.

Pienten tilojen tukijärjestelmä: Tukijärjestelmän vapaaehtoisuutta korostettiin muutamassa puheenvuorossa.

Aktiiviviljelijän määritelmä: Suurin osa maista totesi, että aktiiviviljelijän määritelmä tulisi olla vapaaehtoinen ja läheisyysperiaate tulisi muistaa. Moni oli tosin valmis tarkastelemaan mahdollista pakollisuutta, mikäli toimeenpano toteutetaan yksinkertaisella tavalla. Muutama maa kannatti pakollista EU-tason määritelmää.

Uuden viljelijän määritelmä: Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa tuli enemmän kannatusta kuin vastustusta määritelmälle.

Tukien tasaaminen jäsenvaltion sisällä eli sisäinen konvergenssi: Kourallinen jäsenvaltioita ei ollut valmis hyväksymään kompromissiehdotusta, jossa tukioikeuksien arvo olisi 85 % hakuvuoden 2026 keskimääräisestä yksikkömäärästä. Neuvoston yleisnäkemyksessä prosentti on 75 % ja Euroopan parlamentin kannassa 100 %. Muutama mainitsi, että on valmis hyväksymään kompromissin. Asia ei koske enää montaa jäsenvaltiota, sillä useassa tuet on jo tasattu jäsenvaltion sisällä.

Nuoren viljelijän tuki: Joukko maita kannatti puheenjohtajan kompromissia, jossa 3 % suorien tukien määrästä osoitetaan nuorille viljelijöille. Näistä usea viittasi erityisesti mahdollisuuteen käyttää varoja tähän molemmissa pilareissa. Moni viittasi kuitenkin tässäkin tapauksessa uuteen toimeenpanomalliin ja jäsenvaltion joustavuuteen arvioida tarve tarveanalyysin pohjalta. Nämä maat kannattivat pitäytymistä 2 %:ssa neuvoston yleisnäkemyksen mukaisesti. Eräs maa totesi, että nuoria viljelijöitä tuetaan monella muullakin tavalla.

Muista asioista jäsenvaltiot nostivat esiin esimerkiksi tuotantoon sidotun tuen, joka pitäisi muutaman jäsenvaltion mielestä olla vähintään 15 %. Lisäksi esiin nostettiin parlamentin ehdottama kilpailukykyjärjestelmä (28a artikla), jota ei kannatettu, sillä kilpailukykyä edistetään jo maaseudun kehittämisen toimenpitein. Muutama maa totesi, että sektorituissa tulisi voida käyttää ainakin 3 % resilienssin tukemiseen, kuten vaikka ilmaston muutoksesta johtuvien katastrofien jälkeiseen uudelleenistutukseen. Pari jäsenvaltiota muistutti myös kannoistaan ehdollisuuden vaatimuksiin. Muutama maa totesi vastustavansa parlamentin ehdotusta liitteeksi IXaa, jossa määriteltäisiin maksimitukitasot maaseudun kehittämisen tuille. Liite on vastaan koko uuden toimeenpanomallin ajatusta jäsenmaiden mahdollisuudesta määritellä tukitasot omien tarpeidensa pohjalta.

Komissaari Wojciechowskin totesi, että keskustelu oli tärkeä ja tarpeellinen. Hän reflektoi erityisesti aktiiviviljelijän määritelmää ja piti tärkeänä puuttua tilanteeseen ponnekkaammin. Komissaari totesi, että kyse on maataloustukijärjestelmän hyväksyttävyydestä kansalaisten taholta.

Puheenjohtajavaltio veti keskustelun yhteen toteamalla, että jäsenvaltioilla on halua edetä neuvotteluissa ja ne ovat joiltain osin valmiita joustavuuteen neuvoston kannasta.

Keskustelu uudesta toimeenpanomallista (Fallenius)

Puheenjohtaja alusti keskustelua toteamalla olevansa yleisesti tyytyväinen neuvotteluiden edistymiseen uudesta toimeenpanomallista. Mukana on kuitenkin monia auki olevia kysymyksiä. Puheenjohtaja viittasi neuvoston yleisnäkemyksen kirjauksiin, joissa kannatetaan tulosperusteiseen malliin siirtymistä, mutta myös ehdotetaan tietyin osin vielä pidemmälle meneviä yksinkertaistuksia. Puheenjohtaja totesi, että he ovat pyrkineet löytämään kompromissimuotoiluja parlamentin kanssa ja totesi yhteisiä näkemyksiä löytyneen esimerkiksi YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen yksikkömääriä ja tuloksellisuustarkastelua koskevista artikloista. Puheenjohtaja viittasi myös esimerkiksi tuloksellisuuden tarkastelun sallittuihin poikkeamiin ja joustoehdotukseen tarkasteluvuosien suhteen. Indikaattoreissa on myös edistytty.

Puheenjohtaja totesi horisontaaliasetuksesta, että toimivia järjestelmiä ei ole tarpeen muuttaa. Lisäksi puheenjohtajavaltio kertasi tarkemmin ehdotuksiaan horisontaaliasetuksen osalta kompromissiksi uudeksi toimeenpanomalliksi. Mukaan lukeutuvat mm. todentamisviranomaisen artiklan muutokset ja hallintojärjestelmää koskevan artiklan muutokset, joita sovellettaisiin vakavissa puutteissa. Lisäksi puheenjohtaja viittasi 9 artiklan selvennyksiin ja yhteen yhteiseen tiedonlouhintatyökaluun.

Puheenjohtaja totesi myös, että Euroopan parlamentti ei näe, että uusi tulosperusteinen malli voisi taata tukien maksamisen oikeellisuuden ja se on siksi ehdottanut mukaan osia nykyisestä sääntöjen noudattamiseen perustuvasta mallista. Puheenjohtaja painotti, että joiltain osin on tultava parlamenttia vastaan, jotta voidaan turvata aidosti uusi toimeenpanomalli.

Komissaari Wojciechowski totesi puheenvuorossaan, että komissiolla ja neuvostolla on monin osin yhtenäiset näkemykset uudesta toimeenpanomallista, mutta erimielisyyttä on vielä indikaattoreissa ja erityisesti siinä, mitä tulosindikaattoreita käytetään tuloksellisuuden tarkastelussa. Järjestelmän tulee olla uskottava ja kattaa suurin osa YMP:n menoista. Komissaari muistutti, että he kannustavat jäsenvaltioita olemassa olevan tiedon jakamiseen. Lisäksi komissaari totesi, että vain jäsenvaltiot tekevät tilatason tarkastuksia. Se kuuluu uuden toimeenpanomallin henkeen. Komissaari kannusti myös jäsenmaita antamaan neuvotteluvaraa, jotta asiassa edetään ja uusi toimeenpanomalli turvataan. Komissaari kiitti Ranskaa YMP:n yksinkertaistamista koskevasta muiden asioiden kohdasta. Esimerkiksi virheiden korjaamiseen liittyen on jo tehty kompromissiehdotuksia.

Ranska esitteli samassa yhteydessä **neuvoston muihin asioihin nostamansa asiakohdan YMP:n yksinkertaistamisesta.** Ranska ja asiakirjan allekirjoittaneet maat, ml. Suomi, haluavat yksinkertaistaa edelleen tulosperusteista mallia. Ranska luetteli tausta-asiakirjassaan 7087/21 keinot hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Näihin lukeutuu neljä neuvoston ja Euroopan parlamentin ehdotusta: 1) tuensaajien mahdollisuus korjata vahingossa tehtyjä virheitä tukihakemuksessaan, 2) uuden toimeenpanomallin selkeyttäminen, 3) YMP:n strategiasuunnitelmien säilyttäminen strategisina asiakirjoina ja 4) täytäntöönpanosäädösten ja komission työasiakirjojen yksinkertaisuus. Yksityiskohdista Ranska mainitsi lisäksi yksikkötukien jouston esimerkiksi niin, että käyttämättömiä varoja voitaisiin siirtää eri toimenpiteestä toiseen, esimerkkinä vaikka ekojärjestelmän käyttämättömät varat. Lisäksi Ranska mainitsi tulosindikaattorien rajaamisen neuvoston yleisnäkemyksen mukaisesti.

Suomi korosti puheenvuorossaan, että uusi toimeenpanomalli on toteutettava mahdollisimman yksinkertaisella tavalla ja siihen ei saa sekoittaa elementtejä vanhasta järjestelmästä. Suomi mainitsi olevansa tyytyväinen kompromissimuotoiluihin 89 artiklassa ja ilmaisi olevansa joustava esimerkiksi 121a artiklan viitevuosien suhteen. Suomi muistutti, että kaikkea ylimääräistä raportointia tulee välttää.

Lähes jokaisessa **jäsenvaltioiden puheenvuorossa** korostettiin, että ns. kahden kerroksen hybridimalliin, jossa sekoitetaan uutta tulosperusteista mallia ja vanhaa sääntöjen noudattamiseen perustuvaa mallia, ei pidä mennä. Läheisyysperiaate tulee muistaa. Muutama maa totesi, että tulosperusteinen malli on totta kai haastava toteuttaa, mutta vanhaan malliin sitä ei tule sotkea.

Joukko jäsenvaltioita ei kannattanut puheenjohtajan ehdotusta tuloksellisuuden tarkastelun viitevuosista, sillä ne näkivät vuoden 2024 tulevan jo liian pian. Mutta moni oli valmis tukemaan puheenjohtajavaltiota. Useassa puheenvuorossa korostettiin, että on tärkeää pitäytyä kahden vuoden välein tehtävässä tuloksellisuuden tarkastelussa.

Poikkeamien prosenteissa vastaantulo parlamentin suuntaan nähtiin useassa puheenvuorossa hyväksyttävänä. Vain muutama jäsenvaltio vastusti poikkeamien prosenttien alentamista.

Muutama jäsenvaltio totesi myös, että 89 artiklan tulee kattaa niin IACS kuin ei-IACS-tuet. Yksikkötukien jousto on tärkeää, jotta ei jää käyttämättömiä varoja.

Muutama jäsenvaltio pyysi selvennystä artiklan 9 kirjauksille komission rahoitusoikaisusta, mikäli jäsenvaltio toimeenpanee hyväksytyn YMP:n strategiasuunnitelman vastaisia maksuja. Tulosperusteisessa mallissahan seurataan jäsenvaltion edistymistä ja suunnitelman toimeenpanoa tuloksellisuuden kahden vuoden välein tapahtuvalla tarkastelulla.

Muutama maa totesi, että tulosindikaattorien rajaaminen vain 12 indikaattoriin ei ole kannatettavaa vaan tuloksellisuuden tarkastelussa tulisi voida käyttää myös muita liitteen I indikaattoreita. Rajaaminen sai kuitenkin kannatustakin.

Keskustelussa viitattiin myös parlamentin ehdotukseen liitteeksi IXaa maaseudun kehittämisen toimenpiteiden enimmäistukimääristä ja todettiin sen olevan uuden toimeenpanomallin vastainen.

Puheenjohtajavaltion ehdotukset horisontaaliasetuksen artikloista uudesta toimeenpanomallista eivät nostaneet juurikaan soraääniä. Muutama jäsenvaltio ei kannattanut 47 artiklan lisäyksiä koskien komission tarkastuksia.

Suurin osa jäsenmaista viittasi puheenvuorossaan Ranskan aloitteeseen ja totesi yhtyvänsä siihen.

Uuden toimeenpanomallin keskustelussa viitattiin myös moniin horisontaaliasetuksen asioihin, kuten tiedonlouhintatyökalu ARACHNE:n käyttöönottoon ja siihen, että sen käyttöönotto tulisi olla vapaaehtoista siirtymäkauden ajan. Lisäksi muutama sivusi ehdollisuuden valvontaa ja seuraamuksia.

Komissaari totesi, että komissio puolustaa yhden valvonnan periaatetta (engl. single audit principle). Komissaari korosti, että jäsenvaltioiden ja komission välillä on selkeä työnjako uudessa toimeenpanomallissa.
Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että neuvosto kävi keskustelun uudesta toimeenpanomallista ja sen merkittävimmistä auki olevista asioista.

Keskustelu horisontaaliasetuksesta (Fallenius)

Puheenjohtaja alusti keskustelua viittaamalla tausta-asiakirjassa (6919/21) kuvattuun kompromissiehdotukseensa horisontaaliasetuksesta. Ehdotus sisälsi erityisesti **ehdollisuuden valvontaa ja seuraamuksia** koskevat artiklat 84–87 sekä **läpinäkyvyyttä ja petosten torjuntaa** koskevat 57 ja 96 artiklat. Ehdollisuuden valvonnasta puheenjohtaja totesi, että asiassa on tärkeä edistyä ja he ovat ehdottaneet kompromissiksi jäsenvaltioille esimerkiksi seuraamusten alarajan laskua ja laiminlyönnin tahallisuuden osalta tekstin muokkauksesta niin, että siitä poistetaan ”jos jäsenvaltio niin päättää”. Puheenjohtaja ehdottaa myös, että neuvosto joustaisi kannassaan seuraamusten prosenttiosuuksista ja hyväksyy komission ehdottaman 3 %:n pääsääntöisen vähennyksen. Neuvosto kuitenkin pitäytyy kannassaan ehdollisuuden valvonnan otantaprosentista (1 %).

Puheenjohtaja viittasi myös 57 ja 96 artikloihin ja totesi tuensaajien taustojen ja sidonnaisuuksien läpinäkyvyyden olevan tärkeää. Kansalaisten tulee tietää mihin maataloustuet menevät. Tämän lisäksi puheenjohtaja suosittaa ARACHNE-tiedonlouhintatyökalun käyttöönottoa niin, että siirtymäajan se olisi vapaaehtoinen.

Komissaari Wojciechowski totesi, että petosten torjunnassa on tärkeää seurata Eurooppa-neuvoston päätelmiä ja edistää asiaa. Komissaari viittasi myös yleisasetuksen (CPR) poliittiseen sopuun. Eri rahastojen on syytä olla linjassa.

Suomi totesi puheenvuorossaan, että on tärkeää pitäytyä ehdollisuuden valvonnan 1 % otannassa. Kompromissin hengessä voidaan hyväksyä seuraamusten alarajan muuttaminen 100 euroon, samoin kuin 3 %:n pääsääntöinen vähennys seuraamusten laskennassa. Suomi totesi, että on hankalampaa hyväksyä muutosta laiminlyönnin tahallisuutta koskevaan kohtaan. Suomi näki kompromissiehdotuksen erityisen hankalana 96 artiklassa. Ehdotus aiheuttaa merkittävän rahoitusoikaisuriskin ja uutta hallinnollista taakkaa, koska maksajavirastojen on erittäin haastavaa todentaa tuensaajien toimittamien tietojen oikeellisuus. Samaan tavoitteeseen voidaan päästä 57 artiklan ARACHNE-työkalun käyttöönotolla. Suomi tuki 57 artiklan ehdotusta 96 artiklan sijaan Siirtymäkausi ja sen ajan vapaaehtoinen soveltaminen on tärkeitä.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa toistuivat monet jo toimeenpanomallin keskustelussa todetut teemat yksinkertaistamisesta ja parlamentin ajatusten hybridimallista torjumisesta.

Ehdollisuuden valvonta ja seuraamukset: Suurin osa jäsenvaltioista oli valmis hyväksymään puheenjohtajan kompromissin ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista eli 84–87 artikloista. Seuraamusten alarajan laskeminen 100 euroon nähtiin hyväksyttävänä. Suurin osa jäsenvaltioista oli valmis joustamaan myös kirjauksissa laiminlyönnin tahallisuudesta. Moni painotti, että otantaprosentissa ei saa antaa myönnytyksiä.

Petostentorjunta ja läpinäkyvyys: Jäsenvaltiot näkivät 57 artiklan ja ARACHNE-työkalun käyttöönoton hyväksyttävämpänä kuin 96 artiklan kompromissiehdotuksen. Moni näki Suomen tapaan, että ARACHNE-työkalulla ratkaistaisiin joka tapauksessa 96 artiklan tavoite. ARACHNEN käyttöönotto tulee olla vapaaehtoista siirtymäajan. Muutama jäsenvaltio totesi, että ovat osallistuneet ARACHNE-työkalun pilottiprojektiin ja sinällään heillä ei ole ollut ongelmia projektissa. Nämä jäsenvaltiot kuitenkin kannattivat vapaaehtoisuutta siirtymäajalla. Muutama jäsenvaltio nosti esiin tietosuojaan liittyvät ongelmat ja muutama korosti, että YMP:ssa ja CPR-asetuksessa tulisi olla samanlainen menettely asiasta. Keskustelussa nousi esiin myös 96 artiklan jatkotyöstämisen tarve. Kompromissin muotoilu on laillisesti epäselvä erityisesti maksajaviraston velvoitteiden osalta.

Keskustelu markkinajärjestelyasetuksesta (Fallenius, Kytölä, Rönty)

Puheenjohtaja alusti keskustelua toteamalla, että neuvotteluosapuolten välillä on vielä merkittäviä näkemyseroja. Edistyminen on ollut ennakoitua hitaampaa. Neuvoston kanta on ollut, että suurempaa reformia markkinajärjestelyasetuksesta ei tarvita. Euroopan parlamentti ehdottaa taasen paljon kattavampaa reformia. Markkinoiden hallinnassa ja kriisitoimenpiteissä näkemykset eroavat erityisesti. Puheenjohtaja viittasi erityisesti EP:n muutosehdotusten yhteensopivuuteen maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjen kanssa. Lisäksi muutosehdotuksilla voi olla budjettivaikutuksia muihinkin YMP-asetuksiin. Viineissä ja maantieteellisissä merkinnöissä näkemykset ovat lähempänä toisiaan.

Puheenjohtaja pyysi jäsenvaltioita vahvistamaan tähän asti tehdyt saavutukset erityisesti viinin osalta. Lisäksi puheenjohtaja pyysi jäsenvaltioita indikoimaan, olisiko niillä joustoa tulla vastaan parlamenttia markkinoiden hallintaa ja tuontia koskevissa muutosehdotuksissa sekä tuottajaorganisaatioita koskevissa muutosehdotuksissa. Puheenjohtaja vetosi, että asiassa pitäisi saada edistymistä.

Komissaari Wojciechowski totesi myös, että parlamentin ehdotukset menevät liian pitkälle ja tulevat kalliiksi. Lisäksi ne välittäisivät väärän signaalin tuottajille ja luvattaisiin sellaista, mitä ei voida toteuttaa. Nykyiset markkinoiden hallintavälineet ovat osoittautuneet hyviksi koronakriisinkin aikana. Joustavuus ja markkinasuuntautuneisuus ovat osa niiden tehokkuutta. Koska kriisit ovat luonteeltaan arvaamattomia, on tärkeää olla joustavuutta. Ei voida enää palata takaisin valtaviin interventioihin. Komissaari totesi, että viinin istutusoikeudet vuoteen 2045 saakka ovat herkkä kysymys ja niiden jatkolle pitäisi olla hyvät perustelut. Voimme vahvistaa viljelijöiden asemaa ilman, että vaarannetaan markkinasuuntautuneisuutta. Komissaari myös totesi, että kansainvälisessä kaupassa pitää olla tarkkana ja totesi, että toki pitää olla niin, että EU:n tuottajat eivät joudu huonompaan asemaan. Mutta pitää myös muistaa vientisektorimme ja pitää kiinni kansainvälisistä sitoumuksista.

Lähes kaikki jäsenvaltiot olivat valmiita parantamaan tuottajan asemaa elintarvikeketjussa. Valtaosa jäsenmaista korosti sitä, että toimien pitää olla sopusoinnussa WTO-sääntöjen kanssa. On kuitenkin vältettävä sitä, että tuotaisiin alemmilla standardeilla tuotettuja tuotteita. Useiden jäsenmaiden mielestä kestävyysnäkökohdat on otettava esille kolmansien maiden kanssa käytävissä kauppaneuvotteluissa. Muutaman jäsenvaltion mielestä muutostarpeita on tarkasteltava vasta sen jälkeen, kun epäterveitä kauppatapoja koskeva direktiivi on sisällytetty täysin jäsenmaiden lainsäädäntöön.

Keskustelussa nousi esiin myös, että viini, josta on poistettu alkoholi, voi olla vain pöytäviinistä valmistettua. Muuten se pilaa laatuviinien maineen. Usea jäsenvaltio oli valmis hyväksymään viiniä koskevat alustavat kompromissit.

Keskustelussa vastustettiin parlamentin muutosesityksiä tuotannon rajoittamisesta vapaaehtoisesti eikä maksun avulla. Muutama jäsenvaltio puolestaan vastustivat pakollista tuotannon vähentämistä. Muutamalle jäsenvaltiolle vapaaehtoinen tuotannon vähentäminen sopisi markkinatilanteen niin vaatiessa. Tuotannon säätelyn ulottamista kaikille alkuperäsuojatuille tuotteille kannatettiin muutamassa puheenvuorossa.

Keskustelussa kehotettiin miettimään parlamentin ehdotuksia kolmen ehdon pohjalta. Ne eivät saa olla WTO:n, markkinasuuntutuneisuuden eikä toimia muuta YMP:tä vastaan. Jotkut jäsenvaltiot olivat valmiita hyväksymään useitakin parlamentin avauksia. Yksi jäsenvaltio kannatti sianlihan julkista varastoon ostoa, yksi taasen yleisemmin varastoon oston laajentamista ja interventiohintojen korottamista. Varhaisen varoituksen järjestelmän sekä tiukempia markkinoiden seurantakeskusten sääntöjä kannatettiin parissa puheenvuorossa. Eräs maa tosin totesi, että se haluaisi laajentaa mieluummin yksityisen varastoinnin tukea kuin varastoon ostoa.

Suomen mielestä voimassa olevassa markkinajärjestelyasetuksessa on kattava kokonaisuus markkinatoimenpiteitä ja ne ovat toimineet suhteellisen hyvin erilaisissa kriisitilanteissa.

Komissaari Wojciechowski kiitti rakentavasta keskustelusta. Erityiset kiitokset hän osoitti ministeri Lepälle: sellaista ei kannata korjata, mikä ei ole rikki. Komissaari muistutti myös siitä, että EU on suurin elintarvikkeiden viejä kriisinkin aikana. Markkinasuuntautuneisuutta komissio aikoo puolustaa.

8. Muut asiat

a) YMP:n toimeenpanon yksinkertaistaminen

Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia, Luxemburgin, Tsekin, Kyproksen, Unkarin, Irlannin, Suomen, Espanjan, Romanian, Italian, Puolan, Itävallan, Tanskan ja Kreikan puolesta (7087/21)

Asiakohta käsiteltiin kohdassa 7.

b) EU:n vuoden 2020 jälkeisen metsästrategian valmistelun haasteet ja prioriteetit (Kytölä)

Itävallan valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Itävallan, Kroatian, Latvian, Liettuan, Maltan, Puolan, Slovakian, Suomen, Tšekin, Unkarin ja Viron valtuuskuntien puolesta 6644/1/21 REV 1

Itävalta esitteli koordinoimansa paperin sisällön ja piti keskustelua metsästrategiasta oikea-aikaisena, kun komissio parhaillaan valmistelee strategiaa. EU:n metsät ja kestävä metsätalous myötävaikuttavat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen tukemalla siirtymistä ilmastoneutraalisuuteen vaalimalla kestävää kasvua, käyttämällä uusiutuvia raaka-aineita ja korvaamalla fossiilisia materiaaleja ja polttoaineita.

Itävalta korosti jäsenmaiden olevan komissiolle avainkumppaneita ja liittolaisia metsäasioissa ja oli tyytyväinen siihen, että komission puheenjohtajakin on maininnut puurakentamisen positiivisena ja ilmoittanut tähän liittyen Bauhaus-aloitteesta.

Puheenvuoron käyttivät Slovakia, Suomi, Bulgaria, Puola, Ranska, Saksa, Viro, Latvia, Romania, Irlanti, Kypros, Ruotsi, Belgia, Espanja, Unkari, Tshekki, Hollanti, Liettua, Italia, Kroatia, Slovenia ja Kreikka. Yhteispaperissa mukana olleiden jäsenvaltioiden lisäksi selkeän tukensa paperin ajatuksille antoivat Ranska, Kreikka ja Italia.

Kaikissa puheenvuoroissa korostuivat kestävän kehityksen taloudellisten, ympäristöllisten ja sosiaalisten näkökulmien tasapaino ja kokonaisvaltainen tarkastelu. Ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden ohella biotalous on otettava huomioon. Komission odotettiin noudattavan tarkkaan marraskuussa 2020 sovittujen neuvoston päätelmien linjauksia. Pysyvän metsäkomitean tärkeyttä korosti usea jäsenvaltio ja komissiolta toivottiin osallistavaa yhteistyötä strategian valmistelussa. Moni jäsenvaltio muistutti, että toimivalta metsäpolitiikassa on jäsenmailla.

Maatalouskomissaari Wojchiechowski kertoi komission valmistelleen muistion metsästrategiasta ympäristöministerien epäviralliseen videokonferenssiin, joka oli 18. maaliskuuta. Siinä komissio toteaa metsien olevan olennaisen tärkeitä ympäristölle, ilmastolle, taloudelle ja hyvinvoinnille.

Ympäristökomissaari Sinkevičius totesi, ettei metsien terveys EU:ssa ole hyvä. Trendiä on käännettävä, jotta metsät voivat tuoda jatkossakin sosiaalista ja taloudellista hyötyä sekä tarjota ekosysteemipalveluita. Hänen mukaansa metsäasiat kuuluvat komissiossa sekä maatalous- että ympäristökomissaarin toimialoihin.

c) Lisärahoituksen tarve covid-19-kriisin ja Yhdysvaltojen asettamien tariffien koetteleman viinialan tukemiseksi (7048/21) (Kytölä)
Espanjan valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Espanjan, Italian, Itävallan, Kreikan, Kroatian, Kyproksen, Maltan, Ranskan, Romanian, Slovakian, Slovenian, Tšekin ja Unkarin valtuuskuntien puolesta

Espanja totesi viinialan olevan strateginen ala EU:ssa talouden, työllisyyden ja ympäristökestävyyden kannalta. Viinimarkkinat ovat kokeneet kovia ravintoloiden sulkemisen ja USA:n tullien takia. Viime vuonna käyttöön otettujen toimenpiteiden jatkaminen kuluvana vuonna on ollut tärkeää, mutta ne ovat riittämättömiä. Kansalliset tuet eivät ole ratkaisu, vaan tarvitaan yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja. Puheenjohtaja totesi lähes kaikkien viinintuottajamaiden olevan paperissa mukana, joten viesti on poliittisesti tärkeä.

Yhteiseen muistioon osallistuneiden maiden lisäksi kolme muuta maata käytti puheenvuoron. Keskustelussa todettiin, että tarvitaan perusteellinen arvio tilanteesta ja toivottiin tehokkaita ratkaisuja.

Komissaari Wojchiechowski totesi, että komission pitää paneutua tilanteeseen. Hän lupasi palaavansa asiaan seuraavassa neuvostossa, jossa käsitellään markkinoita ja kauppaa. Onneksi Yhdysvallat on laittanut lisätullit viiniltä sivuun neljäksi kuukaudeksi.

Suomen edustajat
Ministeri Leppä, ea. Haapaniemi, Valonen, Fallenius MMM; Kivimäki, Hörman, Kytölä, Rönty, Vilhunen EUE

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto kalastus (EU 17), jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), kalastus, kasvinterveys, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka, jaosto metsä (EU 14), maatalouden erityiskomitea
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM